

פרשת בראשית

הגאון הצדיק רבי אלתר דוד חיים שטרן שליט"א
חותן אבינו זצ"ל

לחשוב על החיים

ימינו כצל עובר

אנו צריכים לזכור כי ימינו כצל עובר, כמו שאומר המדרש [בראשית רבה פרשה צו פסקה ב]: ויקרבו ימי ישראל למות, כתיב (תהלים לט) כי גר אנוכי עמך תושב וגו' (ד"ה א כט) כי גרים אנחנו לפניך וגו' כצל ימינו על הארץ ואין מקוה, והלואי כצלו של כותל או כצלו של אילן, אלא כצלו של עוף בשעה שהוא עף דכתיב (תהלים קד) כצל עובר. ואין מקוה, ואין מי שיקוה שלא ימות הכל יודעים ואומרים בפיהם שהן מתים אברהם אמר (בראשית טו) ואנכי הולך עירי יצחק אמר (שם כז) ואברכך לפני ה' לפני מותי. אף יעקב אמר ושכבתי עם אבותי אימתי בשעה שנטה למות. וכן הוא יותר מודגש בקהלת בה [פרשה א פסקה ג]: הבל הבלים, רב הונא בשם רב אחא אמר דוד אמר דבר אחד ולא פירשו ופירשו שלמה בנו. שלמה אמר דבר אחד ולא פירשו ופירשו. דוד אביו דוד אמר (תהלים קמ"ד) אדם להבל דמה, לאיזה הבל אם להבל של תנור יש בו ממש, אם להבל של כירה יש בו ממש, בא שלמה בנו ופירש, הדא הוא דכתיב הבל הבלים אמר קהלת. רבי שמואל בר נחמני מתני לה בשם רבי יהושע בן קרחה, משל לאדם ששופת שבע קדרות זו למעלה מזו וזו למעלה מזו, והבל של עליונה אין בו ממש. שלמה אמר כי מי יודע מה טוב לאדם בחיים ויעשה כצל, באיזה צל, אם כצלו של כותל יש בו ממש, אם כצלו של דקל יש בו ממש, בא דוד ופירש (שם) ימיו כצל עובר. רב הונא בשם רב אחא, כהדין עופא דעבר וטוליה עבר עמיה. שמואל אמר כצלן של דבורים שאין בו ממש של כלום.

החיים חולפים מהר משחושבים

אם כן מה תפקידנו בעולם הזה, רק כסף? ולחפש את תאוות העולם הזה? את הטיולים הטיפשיים? את השטויות? אנחנו חיים ממש על זמן קצר, תסתכלו, הנה נראה שרק עכשיו היה ראש השנה, ועברו כל החגים, ועברנו את שבועות, ועוד פעם ראש השנה יבוא. עוד כמה שנים כל אחד יהיה זקן. כשאני הייתי בן שלוש עשרה, אמרתי בליבי: איך הגיעו אנשים להיות בני שבעים ושמונים, אני תמיד אהיה צעיר. ואני רואה שאני כבר זקן. ככה חולפים החיים, וכל אחד מגיע בסוף ל-120, אף אחד לא נשאר בעולם הזה לעולם ועד.

חמישה אנשים נכנסו לגן עדן בחייהם, ריב"ל נכנס בזכות שלימד חולים

המדבקים

חוץ מחמישה אנשים שנכנסו חיים לגן עדן אף אחד לא נשאר בעולם הזה, הם נכנסו עם הגוף שלהם, הרוויחו שלא טעמו טעם מיתה, ביניהם היה אליעזר עבד אברהם, סרח בת אשר נכנסה חיה לגן עדן, רבי יהושע בן לוי נכנס חי לגן עדן, למה הוא נכנס חי? מפני שהוא לימד חולים כאלה שאף אחד לא רצה ללמד אותם, שהם הדביקו כמו שיש היום מחלות מדבקות, הוא לימד אותם וקירב אותם ובשביל זה הוא זכה, ולא רק בשביל זה.

האבות בהנהגתם זכו ונהנו גם מהעולם הזה וגם מהעוה"ב

כמה זה מחייב אותנו, כל אחד יעשה אצלו את החשבון בבית מה קודם למה, טיולים, כספים, שטויות, גן עדן בעולם הזה, או לבנות מערך חיים כזה שזה יביא גם עולם הזה וגם עולם הבא. וזה בדיוק מה שהאבות הקדושים בנו, הם בנו מהלך כזה שהם גם נהנו מהעולם הזה, היה להם כסף, אברהם כבד במקנה, ויצחק ויעקב אבינו כולם היו כבדים בכסף, וכל גדולי הגויים באו אליהם הביתה, והם גם בנו עולם הבא, והקימו את עם ישראל, אז רואים שאפשר לקיים את הכל, פשוט צריכים ללכת בשביל שהם הלכו, במסילה, ואז נזכה כולנו לגאולה שלמה ולאריכות ימים ושנים טובות.

(מתוך שיחה שנמסרה בביתו
נרשם ע"י אחד התלמידים)

חרוזים לפרשת בראשית

ספר הוראות יצרן מצורף לכל מוצר
הממציא מבאר את הפריט שיצר
כשהמוצר יותר מורכב ומשוכלל
הספר מתעבה בדרך כלל

ברור לכולם שלכזה עולם יש בורא
טיפשות לומר שעולם כזה לבד קורה
עלינו למצוא את ספר ההוראות
כדי שנדע מה לעשות

באים חז"ל ומלמדים אותנו
התורה קדמה לעולמנו
רק לאחר מכן נברא העולם
וממילא, הפרטים תואמים כולם

העולם נברא בשישה ימים
בלי פועלים ומהנדסים חכמים
רק יצאה מילה מאת בורא עולם
והנה נוצר משהו מושלם

סך הכל עשרה מאמרות נאמרו
והן את עולמנו יצרו
עולם מרהיב, מלא צבע וחן
זה נברא לבד? היתכן?

העצים פולטים חמצן ביום
וזה מה שצריך האדם לנשום
יחסי גומלין מדהימים בין כוחות
בבריא
לא ניתן להפריז בחכמת הישות
הממציאה

ביום השביעי הבורא שובת מעבודה
ועל כך אנחנו אסירי תודה
קיבלנו את יום השבת למנוחה

איזה אושר איזו שמחה

אדם הראשון נוצר ביום השישי
הוא בודד ומחפש חבר אישי
הבורא יוצר אישה לעזרתו
חווה, כך קורא האדם לאשתו

רואה זאת הנחש הקדמוני
ומחליט לעשות מעשה זדוני
להחטיא את האדם והאישה הראשונה
ותיכף הוא ניגש לחווה המסכנה

לאכול מעץ הדעת אסר הבורא
אך הנחש מוסיף ומתרה
גם לגעת בעץ הבורא לא מסכים
כדי שלא תהיו כאלוקים

הנחש דוחף את האישה אל העץ
במהרה

ומראה לה ששום דבר לא קרה
וזה אומר שניתן לפתוח גם באכילה
האישה מתפתה, ומביאה גם לבעלה

מפחד הבורא הם מתחבאים
מהעונש, הם יראים
השם "מחפש" את האדם ואשתו
מנסה לבוא לקראתו

אך האדם מפיל הכל על האישה
היא פיתתה אותי למעשה הנפשע
וחווה זועקת: הנחש אשם
והבורא לא מתרשם

כולם נענשים, כל מי שאכל
הנחש ללכת על רגליו יוכל

אין בו מקום לכל אחד
החרב המתהפכת בפתח הוצבה
ייכנס רק מי שעובד את ה' באהבה

צער גידול בנים, עונש לאשה
והאדם קולל בפרנסה קשה

כולם גורשו מגן עדן המיוחד

חידה לפרשת בראשית:

בְּמִשְׁמְעוֹת הָאֶחָת אֲנִי מוֹפִיעַ מֵעַל מִשְׁהוֹ חֵם,
בְּמִשְׁמְעוֹת הַשְּׁנִיָּה אֵלוֹ דְּבָרִים שְׂאוֹמֵר מִיִּשְׁהוֹ לֹא חָכָם.
בְּמִשְׁמְעוֹת הַשְּׁלִישִׁית אֲנִי בַּפְּרָשָׁה מְגִיעַ רַק בְּלִידָה
הַשְּׁנִיָּה
וְעֵבֹרֵי מִתְקַבְּלַת הַפְּנִיָּה.

פרפרת לפרשת בראשית

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיּוֹשֵׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיִּרְא אֱלֹהִים פִּי טוֹב. (א. י.)
והלא ים אחד הוא, אלא אינו דומה טעם דג העולה [מן הים] בעכו לטעם דג העולה
[מן הים] באספמיא. רש"י.

ולמקוה המים קרא ימים- 683

אין דומה טעם בדג מים עכו ודג הבא מאספמיא- 68

וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי (א. לא)

יום הששי כולם תלויים ועומדים עד יום הששי, הוא ששי בסיון המוכן למתן
תורה. רש"י.

ויהי ערב ויהי בקר יום הששי- 1307

יום המוכן למתן תורה- 1308

ביום המוכן מאז, הששי בסיון בהר סיני- 1307